

Sygn. akt I CSK 544/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku [...] i E. M. K.
przy uczestnictwie Stowarzyszenia [...] w W.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 stycznia 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie E. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 23 marca 2017 r., sygn. akt IV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 23 marca 2017 r. wnioskodawczyni E. K. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącą przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można

przypisać przedstawionemu przez skarżącą uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Skarżąca, że wskutek wydanego postanowienia doszło do usankcjonowania stanu, w którym ustanowiono służebność drogi koniecznej na nieruchomości gruntowej, która sama nie posiada dostępu do drogi publicznej (niespełnienie podstawowej przesłanki określonej w art. 145 § 1 k.c.) oraz postanowienie to wydane zostało w następstwie niezastosowania przez Sąd drugiej instancji normy art. 202 k.p.c. w zw. z art. 201 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., tj. normy nakazującej sądowi *meriti* przekazanie sprawy do rozpoznania we właściwym trybie (proces) oraz przez właściwy sąd, tym bardziej, że na konieczność powyższego wnioskodawczyni zwracała uwagę pismami w postępowaniu zarówno przed Sądem pierwszej, jak i przed Sądem drugiej instancji.

Odnosnie do zarzutu naruszenia art. 202 k.p.c. w zw. z art. 201 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. należy podnieść, że zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. skargę kasacyjną strona może oprzeć na podstawie naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Dla przyjęcia, że podniesiony w skardze zarzut naruszenia prawa procesowego jest oczywiście uzasadniony nie wystarczy więc wykazać samego naruszenia wskazanych w skardze kasacyjnej przepisów prawa procesowego, ale należy także wykazać, że uchybienia tym przepisom w sposób oczywisty miały istotny wpływ na wynik sprawy. Nie spełnia tego wymagania uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, który poza wskazaniem, że Sąd drugiej instancji naruszył wyżej wskazane przepisy nie zawiera argumentami prawnej, że uchybienie to miało istotny wpływ na wynik sprawy. Samo rozpoznanie sprawy w niewłaściwym trybie postępowania (w postępowaniu nieprocesowym zamiast procesowym lub odwrotnie) i z naruszeniem przepisów o właściwości miejscowej nie ma zazwyczaj istotnego wpływu na wynik sprawy, chyba że następstwem tego naruszenia jest naruszenie przepisów, których uchybienie powoduje nieważność postępowania np. co do składu sądu. Poza tym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w tym aspekcie abstrahuje od specyficznych okoliczności dotyczących przebiegu postępowania, a mianowicie, że we wniosku wszczynającym postępowania niewątpliwie wnioskodawczyni wniosła

o ustanowienie drogi koniecznej, a na ostatniej rozprawie poprzedzającej ogłoszenie postanowienia Sądu Rejonowego w L. z dnia 18 listopada 2015 r. (k. 287) wprowadziła powołanie się na zastosowanie art. 202 w zw. z art. 201 k.p.c., ale jednocześnie w razie nieuwzględnienia jej zarzutu wniosła o ustanowienie służebności. Wnioskodawczynie, mimo zarzutu, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał takiego żądania jakie zgłosiła, nie zdecydowała się na zaskarżenie postanowienia Sądu pierwszej instancji. Dodać należy, iż wnioskodawczynie w toku całego postępowania broniła stanowiska, że służebność powinna zostać ustanowiona bez wynagrodzenia. Kwestia ta mogła i była badana przez Sądy obu instancji, mimo rozpoznania jej w trybie nieprocesowym.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wykazuje w ogóle, z jakich przyczyn doszło do naruszenia art. 145 § 1 k.c. na skutek ustanowienia drogi koniecznej na nieruchomości gruntowej, która sama tego dostępu do drogi publicznej nie posiada i nie zapewnia.

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).